

'Oljeberget' dömer inte

Predikan av pastor Göran Appelgren

"Inte heller jag dömer dig. Gå, och synda inte mer."

Joh 8:11

Inledning

"Den som lever ett liv i människokärlek och tro gör bättring varje dag, reflekterar över sitt eget onda, erkänner det, aktar sig för det och ber till Herren om hjälp." *En himmelsk lära om det Nya Jerusalem #163* Så ser en rätt förberedelse för nattvarden ut. Då kan vi lita på att vid deltagandet i nattvarden "det heliga av kärleken och det heliga av tron strömmar in från Herren, och att det uppstår förbindelse." *En himmelsk lära om det Nya Jerusalem #212*

Vi firar nattvard idag. Det är ett bättringens och pånyttfödelsens sakrament. Det förstärker vår tro på Herren och därmed vår känsla av att kunna lita på att han förlåter oss, när vi gör bättring. Dagens bibeltext handlar om detta. Äktenskapsbryterskan i Johannes, kap 8, känner sig skyldig och vet att döden står för dörren. Men ... Herren Jesus Kristus tänker annorlunda!

Läsningar

Från den Heliga Skrift

Joh 8:1-11:

Och Jesus gick ut till Olivberget. Tidigt på morgonen kom han tillbaka till tempelplatsen. Allt folket samlades omkring honom och han satte sig ner och undervisade dem. Då kom de skriftlärdar och fariséerna fram till honom med en kvinna som hade gripits för äktenskapsbrott. De ställde henne mitt framför sig och sade: - 'Mästare, den här kvinnan greps på bar gärning när hon begick äktenskapsbrott. I lagen har Moses befallt oss att stena sådana. Vad säger då du?' Detta sade de för att snärja honom och ha något att anklaga honom för. Men Jesus böjde sig ned och skrev med fingret på marken. När de stod kvar och frågade honom, reste han sig och sade: - 'Den som är utan synd må kasta första stenen på henne'. Och han böjde sig ner igen och skrev på marken. När de hörde detta gick de därifrån, den ene efter den andre, de äldste först, och han blev lämnad ensam kvar med kvinnan som stod där. Jesus reste sig upp och sade till henne: - 'Kvinna, var är de? Har ingen dömt dig?' Hon svarade: - 'Nej, Herre, ingen.' Då sade Jesus: - 'Inte heller jag dömer dig. Gå, och synda inte mer!'.

Översättning: Svenska Folkbibeln 1998

Från uppenbarelsen i Herrens andra ankomst

Gudomliga försynen #121:

Många tror att människan renas från det onda genom att bara tro vad kyrkan lär. Somliga tror att de renas genom att göra gott, andra genom att känna till, tala om och undervisa om sådant som tillhör kyrkan. En del människor tror att de renas genom att läsa Ordet och fromma böcker, andra genom att gå i kyrkan, åhöra predikningar, och i synnerhet genom att delta i den Heliga nattvarden. Åter andra tror att de renas genom att avsäga sig världen och hänge sig åt fromhet, och återigen andra genom att bekänna sig skyldiga till all slags synd. Likväl renar allt detta inte människan, om hon inte rannsakar sig, inser sina synder, erkänner dem, fördömer sig för deras skull, övar bättring genom att avstå från dem, och dessutom gör allt detta såsom av sig själv men i sitt hjärta ändå erkänner att hon gör det från Herren.

Amen! Herren gav Ordet. Välsignade är de som hör det och gör därefter!

Predikan

”Synda inte mer!”

I dagens läsning hörde vi talas om en kvinna som togs på ”bar gärning när hon begick äktenskapsbrott”, och Herrens slutgiltiga svar var: ”Inte heller jag dömer dig. Gå, och synda inte mer!” *Joh 8:4, 11* Det som händer i berättelsen är följande:

Herren kom från Olivberget, som ibland kallas Oljeberget. ’Oliver’, ’olja’ representerar den Gudomliga Kärleken och Barmhärtigheten, alltså Herren.

Han kom tidigt på morgonen, vilket är ett tecken på en nystart i pånyttfödelsen.

Han kom till templet och undervisade. Det betyder att vårt sinne öppnas för hans livgivande sanning.

De skriftlärde och fariséerna kom med en synderska. Vi kan inte längre låtsas vara utan skuld och börjar därför rannsaka oss själva.

Och de ville stena henne. Vi förstår att det vi gjort är orätt och vi tar på oss skulden.

Men så säger Herren, ”Jag dömer ingen”.

Ett nytt budskap

Vi kommer att se hur han kommer med ett nytt budskap till världen, ett budskap som var så olikt fariséernas sätt att se allt i svart och vitt. Stenarna som var avsedda för kvinnan föll tillbaka ned på marken. Herrens kraftfulla ord gjorde att deras anklagelser om äktenskapsbrott vände tillbaka till dem själva. ”Kvinna, var är de? Har ingen dömt dig?” *Joh 8:10*

Det här är en berättelse som i grund och botten handlar om oss själva och våra attityder, både mot oss själva och andra. Så, låt oss nu se hur berättelsen om äktenskapsbryterskan kan hjälpa oss att komma närmre både Herren och våra medmänniskor.

Skuldkänslor och rädsla

När vi tänker på kvinnan i den här berättelsen, så handlar det om skuldkänslor och rädsla. Det råder ingen tvekan om hennes skuld. Hon "togs på bar gärning". Hon måste ha varit fruktansvärt rädd vid tanken på bestraffningen. Hon stod öga mot öga med döden. Här kan vi föreställa oss att vi är den som är skyldig. Hur känns det då? Ja, vi vet hur det är att ha skuldkänslor efter att ha upptäckt något galet hos sig själv, eller blivit påkommen med något oärligt. Vi känner att vi förtjänar bestraffning, men vi känner också rädsla inför straffet. Ett exempel: 'Om det nu blir skilsmässa, så förstår jag varför. Så korkat jag betedde mig!'

Men i berättelsen kan vi lika väl se oss i rollen som de rättfärdiga, de som alltid vet vad som är rätt och fel, och är väldigt kvicka till att tala om det för andra, och som speciellt gillar att skuldbelägga andra. Man kan känna hur de skriftlärdade och fariséerna njuter av sin påklustrade rättfärdighet. De kunde lagen: "I lagen har Moses befallt oss att stena sådana (som henne)."

Ingen utväg

Inför en sådan hårdhet önskade kvinnan säkert att hon bara hade kunnat försvinna från alltihopa, men nu var hon tvungen att leva med verkligheten, sin egen synd och rädslan för att dömas till döden. Hon "hade ertappats med äktenskapsbrott" och kunde inte hitta på någon ursäkt, eftersom hon togs på bar gärning. Med de lagar som gällde på den tiden var hon på väg mot döden.

Bortförklaringar

Skuldkänslor och rädsla. Allt vore så mycket lättare om vi inte behövde medge att vi gör fel. Det känns pinsamt att behöva medge att man har gjort fel. Det är obehagligt att känna skuldkänslor. Det är därför som vi så lätt hittar på ursäkter. Vi söker efter omständigheter som kan bortförklara vad som hänt och därmed jaga bort skuldkänslorna. Ju bättre ursäkt, desto friare känner vi oss från skuldkänslorna.

Bra för oss att ertappas

Men det är inte meningen att vi ska slingra oss ur det hela. Tvärtom så är det meningen att det orena ska upptäckas för att vi sedan ska ta avstånd ifrån det. Därför är det bra om vi "tas på bar gärning", och därmed inte kan blunda eller ljuga inför oss själva. Det gör att vi blir fullt medvetna om saken. Att avslöja sina dåliga sidor ingår i pånyttfödelsens arbete. Situationen med kvinnan och de skriftlärdade och fariséernas hot om stening är en bild av hur vi inte kan smyga undan. Vi känner både skuld och rädsla.

Men det finns ju en person till, Herren Jesus Kristus som är kärlek och barmhärtighet. Kvinnan fruktade döden, men Jesus gav henne livet. Eller som parallell till oss själva – vi hotas att stenas av vår egen skuld och skam – men Herren ger oss befrielse och liv. Så, vågar vi visa vår svaghet inför Herren?! Vi inbillar oss lätt att det inte finns någon förlåtelse, och då gömmer

vi oss, och när det inte går stenar vi oss hellre till döds med skuld och skam. Men det finns som sagt ett bättre alternativ.

Herren visar att det finns en annan väg än en kall, hård dom. Till och med de skriftlärda och fariséerna lyckades vända sin egen hårdhet till medmänsklighet. Jesu uppmaning, att "den som är utan synd må kasta första stenen", gjorde att de en efter en kunde se att de precis som kvinnan var syndiga, och därför lämnade de domen åt Herren. Och då säger Jesus de befriande orden "Inte heller jag dömer dig. Gå, och synda inte mer!"

"Jag dömer ingen".

Så vad menar Herren med orden, "Jag dömer ingen". Ja, bara Kärleken själv och Barmhärtigheten själv kan säga sådana ord. Att våga tro på de orden, eller inte våga tro, är en fråga om lycka eller bedrövelse, en fråga om frihet eller slaveri. Det är frihet att säga ja till Herren, och andligt slaveri att stänga honom ute.

Att våga tro på hans ord klarar vi när vi slutar rättfärdiga våra svagheter och urskulda oss för våra felsteg. Då blir orden, "Jag dömer ingen" verklighet. Däri ligger också höjdpunkten i berättelsen om en synderska som inte kunde komma med ursäkter. "Inte heller jag dömer dig. Gå, och synda inte mer!" *Joh 8:11* Oavsett vad våra felsteg är, små eller stora, så är det Herren Återlösaren och Frälsaren Jesus Kristus som verkar i oss varje gång vi vänder oss till honom och erkänner att vi har gjort orätt. Då kan vi med hans hjälp ta bort något orent, och en gnista nytt liv från Herren flyter in istället.

Så verkar Herrens frälsning i vars och ens liv, dag för dag. Han har överunnit det onda av egen kraft. Det är därför som vi med hans hjälp övervinner det onda i oss varje gång vi erkänner våra felsteg inför honom och ber om hjälp. Han hindrar det onda att få makt över oss och ger oss sitt beskydd.

Kärleksfull inställning

Nu har vi pratat om oss själva i förhållande till en ärlig självrannsakan och hjälpen vi får från Herren. När vi är omgivna av fariséer, självgoda människor, blir det svårare att erkänna sina fel. Därför ska vi vara varandras stöd genom att ha en kärleksfull inställning till våra medmänniskor, för då kan de lättare göra sitt andliga arbete. Vi hjälper andra till modet att se på sig själva med en förlåtande och barmhärtig attityd. Att erkänna att vi har gjort fel blir inte lika svårt, när vi har kärlek och barmhärtighet omkring oss.

Det är Herrens vilja att varje människa som föds till den här jorden slutligen ska få evigt liv i himlen. Så verkar Herrens kärlek. Swedenborg säger så här: "Herren vill upplyfta alla till himlen, ja, om han kunde, ända till sig själv." *Arcana Coelestia # 2335:3* Men många av våra handlingar motverkar det syftet. Våra negativa handlingar gör det svårare för andra att tro på en godhjärtad Gud och förlåtelse från honom. Om vi dömer andra enligt livlösa principer, är vårt sinne lika hårt som stenarna i de skriftlärdes och fariséernas händer som ville straffa synderskan. Då är vi tomma på medkänsla och barmhärtighet.

Men när vi vet att vi själva blir frälsta genom det goda som vi mottar från Herren, så bör vi vara uppmärksamma på det goda i andra människor och uppmuntra det. När någon visar sitt

mod genom att be om förlåtelse för vad han eller hon har gjort orätt, ska vi vara redo att förlåta enligt Herrens ord i evangeliet: "Men om ni inte förlåter människorna, skall inte heller er Fader förlåta era överträdelser." *Matt 6:15*

'Olivberget' dömer inte

Vi ska avsluta med att upprepa huvudpunkterna som också sammanfattar budskapet.

Herren kom från Olivberget, som ibland kallas Oljeberget.

Han kom tidigt på morgonen.

Han kom till templet och undervisade.

De skriftlärde och fariséerna kom med en synderska.

Och de ville stena henne.

*Men så säger Herren, "Jag dömer ingen". De orden bär på ett starkt budskap, nämligen att han inte dömer någon människa. Vad vi än gör, så länge som vi vänder oss till Herren som vår Fader och Mästare, så kommer han inte att döma oss. Han kommer inte att bli arg. "I det Gudomliga finns ingenting alls av vrede utan bara mildhet och barmhärtighet." *Arcana Cœlestia #8875:1* Istället hör vi en uppmuntran: "Gå, och synda inte mer!".*

I Psaltaren läser vi, "Om du, HERRE, vill tillräkna missgärning, vem kan då bestå? Men hos dig är förlåtelse, för att man skall frukta dig. ... Hoppas på HERREN, ... ty hos HERREN finns nåd, full lösepenning finns hos honom." *Ps 130:3,4,7*

Amen!